

Stare prijestolnice Provance

» Na našem putu po Provansi (Francuska) prvo posjećujemo Aix en Provence, nekadašnji glavni grad s brojnim palačama i trgovima s fontanama i najvećom pješačkom zonom koju smo ikada vidjeli

Tekst i fotografija:
Verica i Boris Pletikosa

Bezbrojne trgovine, kafići i restorani u spletu uličica gdje se prodaje sve, pa turisti željni šopinga imaju što raditi, a posebno ljubitelji bogate gastronomске ponude. Aix en Provence, nekadašnji glavni grad, zbog brojnih fontana zovu ga i grad tisuću fontana. Nekada su u njemu boravili grofovi, koji su gradili svoje palače, koje i danas svjedoče o tome zlatnom dobu. Nije niti čudo da ga zovu i gradom grofova. To je grad u kojem se rodio poznati slikar Paul Cezanne, koji ga je najviše proslavio. Njegova kolekcija i život se mogu pogledati u muzeju posvećenom njemu i njegovom ateljeu.

Rotonda i Cours Mirabeau

Centar starog grada su nekada opasavale zidine, kojih više nema. Tu i tamo se mogu vidjeti ostaci. Umjesto zidina napravljeni su prekrasni bulevari s drvoređima platana. Centar grada je veliki trg s fontanom koga zovu La Rotonde. Na njemu je kip Cezannea, od koje vode označke u asfaltu u obliku slova C, koje čine pješačku rutu poznatu kao Cezanne staza. Vodi do škole u koju je umjetnik išao kao dijete, zgrade u kojoj

Aix en Provence, Le Rotonde,
veliki trg s fontanom

je rođen, kuća njegovih prijatelja, kafića gdje je zalazio i crkvom u kojoj se oženio. S Rotonde polazi poznato šetalište Cours Mirabeau, koje je bilo prepuno štandova za prodaju razne bofl robe, kao da nije dovoljno trgovina u gradu. Štandovi su nestali poslije podne, a pokretne trgovine su otisle u neki drugi grad i se tek onda vidjela prava ljepota bulevara s kafićima, restoranima i palačama.

Pri kraju avenije je Brasserie Les Deux Garcons, koja tu posluje od 1792. g. i nudi klasičnu francusku kuhinju. Unutrašnjost je ukrašena slikama Cezanna, Picasso, Piafa i Camusa. Grad je poznat i po tradicionalnim provansalskim slatkisima calissons i crepes s raznim punjenjima, koje više liče jako tankim pizzama nego palačinkama koje se mogu kupiti kao fast food hrana na brojnim štandovima.

Aix en Provence, Gradska vijećnica i toranj

Slatkiši su od neke vrste marcipana s okusima dinje i naranče u obliku badema i obično su bijele ili vrlo svijetle boje. Na samom kraju je spomenik i fontana Dobrom Kralju Reneu koji je tu vladao u 15. st., kada je grad doživio veliki procvat. Tada je otvoren univerzitet, a mnogo se ulagalo u kulturu i umjetnost. Njegov sin pak nije mogao zadržati neovisnost Provance koja je trajala od 1229. g., te se pripojio Francuskoj 1486. Francuzi već u 16. st. zabranjuju provansalski jezik i asimiliraju stanovništvo. Dva stoljeća kasnije s francuskom revolucijom ukida se zabrana i danas se smatra jednim od dijalekata francuskog, koji vuče korijene iz latinskog.

Stari grad

Ulazimo u stari grad i četvrt Vieil Aix. Posjećujemo trg Albertas s prekrasnom rokoko palačom iz 1745. godine i fontanom iz 1862. Šetamo preko trga na kojem se prodaje voće i povrće i dolazimo na veliki trg s gradskom vijećnicom iz 17. st. i prekrasno rezbarenim vratima. Na trgu je i toranj iz 16. st., koji je dobio sat 1661. g., i naravno fontanom. Na kraju dolazimo do trga s katedralom Saint-Sauveur (Svetog Spasitelja), građenom od 5. do 17. st., koja je prava mješavina stilova. Odmah na ulazu je ranokršćanska krstionica, a svaki od tri broda je izgrađen u drugom stilu, kako je moda izgradnje crkvi zahtijevala.

Mazarin

S druge strane avenije Mirabeau je četvrt Mazarin s fontanom četiri delfina iz 1667. g. Skoro je renovirana, pa sva blješti kao da je jučer postavljena. Tu je u dvorištu prekrasne crkve i muzej Granet s veličanstvenom kolekcijom slike od Rubensa preko impresionista Cezanna, Degasa, Moneta, Van Gogha i postimpresionista i modernog slikarstva poput Bonnarda, Braquea, Dubuffeta i Picassa.

Avignon

Avignon je još jedna stara prijestolnica Provance i grad koji je u 14. st. bio centar kršćanstva i sjedište papa. Sačuvao je sve svoje obrambene zidine koje ga okružuju, koje su savršeno očuvane i obnovljene. Unutar zidina se ističe Papinska palača i katedrala Notre Dame

Avignon, Pont Saint Benezet

des Doms, vidljiva iz daleka na obalama rijeke Rohnе. Nalazi se pod zaštitom UNESCO-a kao i ostaci mosta.

S koje god strane da dolazite uživati ćete u pogledu na zidine, uz koje je napravljena šetnica. Mi smo ušli kod srušenog mosta Pont d'Avignon ili Pont Saint Benezet, kojeg je moćna Rohna srušila za vrijeme jedne od poplava u 17. st., pa su ostala samo tri velika luka i kapela na njemu. Legenda kaže da je 1177. g. pastir Benezet usnuo san gdje su mu anđeli rekli da mora tu napraviti most. Gradski oci, da bi ga odbili, rekli su da će napraviti samo ako uspije podići ogromnu stijenu. On je uspio, pa su to protumačili kao božji znak i izgradili 900 m dug most s 22 luka u svega 8 godina.

Papinska palača

U nestabilna vremena srednjeg vijeka i borbe za vlast oko Rima i za taj dio Italije, papa Clement V je odlučio potražiti bližu zaštitu francuskog kralja i smjestiti se 1309. g. u tada neovisnu Provansu u Avignon. Dio dominikanskog samostana u početku biva zamijenjen Starom palačom, koja godinama biva nadograđivana u Novu palaču, najveću impozantnu palaču kršćanstva srednjeg vijeka, koja je zauzimala 11.000 m². Ujedno je bila i najveće gotičko zdanje. Stolovalo je tu sedam Papa, sve do 1377. g., kada su se vratili u Rim. Francuski kralj je pokušao zadržati Pape u Avignonu, pa su tu paralelno birana još dvojica, koju povijest naziva Antipape. Nakon toga se

palača opet vraća u posjed Vatikana sve do Francuske revolucije. Unutrašnjost se može obići, ali se mogu vidjeti samo ogromne prazne dvorane s nešto predmeta i na jednom mjestu nekoliko sarkofaga s papama koji su tu sahranjeni. Na velikom trgu je i Mala palača u kojoj su stolovali biskupi i prvi Papa. U njoj je sada muzej. Do palača se izdiže romanička katedrala iz 12. st. i veliki plato s parkom odakle je najljepši pogled na trg, ali i na rijeku i srušeni most, te još jednu utvrdu Grand Avignon na suprotnoj strani rijeke.

Gradska vijećnica

Glavni gradski trg prepun života u hladovini platana se dići zgradom gradske vijećnice iz 1845. godine i gradskim tornjem sa satom iz 14. st. Sa njega polazi nekoliko ulica pješačke zone s trgovinama, kao i glavna ulica Rue de la République, koja završava izvan zidina ispred željezničke stanice. Ako imate vremena vrijedi prošetati niz nju i vidjeti prekrasne palače i crkve Saint-Didier iz sredine 14. st. i St Martial Temple u prekrasnom parku. Šetajući duž Rue des Marchands pješačke zone prolazimo pored još jedne prekrasne gotičke crkve Saint Pierre i stižemo na trg Pie s sinagogom i srednjevjekovnim tornjem sa satom. Trg je prepun kafića i restorana, a na njemu je i buvljak određenim danima.

www.pletikosa.com